

ปัจจัยของพฤติกรรมสารสนเทศของกำลังพลกองทัพบกที่ 2*

FACTORS OF INFORMATION BEHAVIORS OF PERSONNEL IN THE SECOND ARMY AREA

ศิริพร พูลสุวรรณ

Siriporn Poolsuwan

เจตน์สฤษดิ์ อังศุกาญจนกุล

Jetsalid Angsukanjanakul

โกมล ไพศาล

Komon Paisal

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand

Email: siriporn.po@ssru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมสารสนเทศ ศึกษาปัจจัยของความต้องการ การแสวงหาและค้นหา การใช้สารสนเทศ และบริบทสิ่งแวดล้อม มีผลต่อพฤติกรรมสารสนเทศของกำลังพลกองทัพบกที่ 2 และศึกษาแนวส่งเสริมพฤติกรรมสารสนเทศของกำลังพลกองทัพบกที่ 2 โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ กำลังพลที่ปฏิบัติงานในมณฑลทหารบกที่ 21 ถึงมณฑลทหารบกที่ 210 กองทัพบกที่ 2 รวมจำนวน 320 คน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างกำหนดโดยใช้เกณฑ์ 20 เท่าของตัวแปรสังเกต ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยแบบจำลองสมการโครงสร้าง ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ปฏิบัติงาน ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านสารสนเทศทางทหารในกองทัพบก กองทัพบกที่ 2 และมณฑลทหารบก รวมทั้งสิ้น 17 คน และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) พฤติกรรมสารสนเทศของกำลังพลกองทัพบกที่ 2 อยู่ในระดับมาก 2) บริบทสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลโดยรวมต่อพฤติกรรมสารสนเทศของกำลังพลกองทัพบกที่ 2 มากที่สุด รองลงมาคือ การแสวงหาและการค้นหาสารสนเทศ ความต้องการสารสนเทศ และการใช้สารสนเทศ ตามลำดับ และ 3) แนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมสารสนเทศของกำลังพลกองทัพบกที่ 2 คือ 3.1) พัฒนาความรู้ทั้งด้านเทคนิควิธี และกฎหมาย 3.2) กำหนดหน้าที่และภาระงานให้กับกำลังพลที่ชัดเจน 3.3) สนับสนุนงบประมาณ จัดหาเครื่องมือที่จำเป็นสำหรับใช้

* Received 10 December 2020; Revised 18 February 2021; Accepted 19 February 2021

กับระบบสารสนเทศอย่างเพียงพอ 3.4) วางระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง เครือข่าย
ไวไฟ 3.5) กองทัพร่วมกับเอกชนพัฒนาโปรแกรมระบบงานสารสนเทศ 3.6) กำหนดช่องทาง
การสื่อสารระหว่างกำลังพลในหน่วย และ 3.7) หมุนเวียนการปฏิบัติงานของกำลังพล เพื่อให้
กำลังพลได้เรียนรู้ระบบสารสนเทศของหน่วย

คำสำคัญ: ปัจจัย, พฤติกรรมสารสนเทศ, กำลังพลกองทัพภาคที่ 2

Abstract

This article aims to study the levels of information behaviors; the effect of information needs, information seeking and searching, use of information, and environmental context influencing on information behaviors; and guidelines for promoting of information behaviors of the personnel of the Second Army Area. This research employed a mixed research methodology combining quantitative and qualitative methods. . In the quantitative research part, the sample size was determined based on the criterion of 20 times the observed variables. They were selected via multi-stage sampling. Data was collected from 320 of the 21st – 210th Military Circles personnel by questionnaire and analyzed with a structural equation model. As for the qualitative research component, in-depth interviews were conducted with 17 key informants from high-ranking commanding officers of Royal Thai Army; the 2nd Army Area ; and the Military Circle in the Second Army Area. They were selected by purposive sampling. The data were then analyzed with content analysis. The findings showed that: 1) information behaviors of the Second Army Area personnel was high level; 2) the environmental context had the greatest overall influence on information behaviors of the Second Army Area personnel, followed by information seeking and searching, information needs, and use of information, respectively; and 3) the guidelines for promoting of information behaviors of the Second Army Area personnel were 3.1) development of knowledge in terms of techniques and methods, and laws; 3.2) assignment of clear duties and tasks to personnel; 3.3) provision of sufficient budget and tools for the use of information system; 3.4) installation of a high-speed Internet and Wi-Fi network; 3.5) cooperation between the army and the private sector in the development of information system programs; 3.6) establishment of communication channels for personnel

in the unit; and 3.7) rotation of personnel which enabled each officer to learn information system of the unit.

Keywords: Factors, Information Behaviors, The Second Army Area Personnel

บทนำ

กองทัพอากาศที่ 2 เป็นหน่วยงานทหารบกหน่วยหนึ่งที่มีอำนาจปกครองบังคับบัญชาหน่วยทหารบกทั้งสิ้นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีทั้งหน่วยงานทั้งที่เป็นส่วนกำลังรบและส่วนภูมิภาค นอกจากนี้ ได้มีการบัญญัติไว้ว่า กองทัพอากาศที่ 2 มีหน้าที่วางแผน อำนาจการ กำกับ การ และปฏิบัติหน้าที่หลักในการป้องกันประเทศ การรักษาความมั่นคงภายใน การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ การพัฒนาประเทศตามที่ได้รับมอบหมาย การถวายความปลอดภัยแด่สถาบันพระมหากษัตริย์ รวมถึงงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และการปฏิบัติทางทหารที่ไม่ใช่สงคราม รวมทั้งปกครองบังคับบัญชามณฑลทหารบกที่ 21 มณฑลทหารบกที่ 22 มณฑลทหารบกที่ 23 มณฑลทหารบกที่ 24 มณฑลทหารบกที่ 25 มณฑลทหารบกที่ 26 มณฑลทหารบกที่ 27 มณฑลทหารบกที่ 28 มณฑลทหารบกที่ 29 มณฑลทหารบกที่ 210 และหน่วยทหารที่กระทรวงกลาโหมกำหนด มีแม่ทัพภาคที่ 2 เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบโดยมีสายการบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อกองทัพบก (ราชกิจจานุเบกษา, 2558) ซึ่งตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหมพ.ศ. 2551 มาตรา 19 บัญญัติไว้ว่า กองทัพบกมีหน้าที่เตรียมกำลังกองทัพบก การป้องกันราชอาณาจักรและดำเนินการเกี่ยวกับการใช้กำลังกองทัพบกตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม มีผู้บัญชาการทหารบกเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

นอกจากหน้าที่หรือภารกิจหลักในการป้องกันประเทศแล้ว กองทัพบกจะต้องสนับสนุนการดำเนินการของรัฐบาล ในการพัฒนาศักยภาพของคนในประเทศตามแผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 5 เมษายน พ.ศ. 2559 (กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2559) เพื่อให้รัฐบาลใช้เป็นกรอบในการผลักดันให้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ รวมถึงการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ทางความคิดในทุกภาคส่วน การปฏิรูปกระบวนการทางธุรกิจการผลิต การค้า และการบริการ การปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารราชการแผ่นดิน และการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ทั้งนี้ สืบเนื่องจากการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของประชากรทุกคนทุกสาขาอาชีพควรได้รับ คือ การได้รับโอกาสในการรับสารสนเทศที่เหมาะสมทันเวลา ทันความต้องการ (UNESCO, 1978) ได้รับโอกาสในการศึกษา การรู้หนังสือ และการรู้สารสนเทศอย่างทั่วถึง ซึ่งในการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาทุกขั้นตอนต้องใช้ “ความรอบรู้” ในการพัฒนาด้านต่างๆ ด้วยความรอบคอบ (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2560) ทั้งนี้โดยมีสารสนเทศเป็นปัจจัยสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของคนในสังคมปัจจุบันรวมทั้งในองค์กรต่าง ๆ

สารสนเทศได้กลายเป็นทรัพย์สินอันมีค่า เพราะการใช้สารสนเทศช่วยสร้างความรอบรู้ให้กับประชากรในชาติ จนมีคำกล่าวที่ว่าสารสนเทศ คือ อำนาจ (Information is Power) ใครที่มีสารสนเทศมากก็จะสามารถควบคุมหรือต่อรองได้ ฝ่ายที่มีสารสนเทศมากกว่ามักจะได้เปรียบในการพัฒนาศักยภาพสำหรับการดำเนินชีวิตประจำวัน อีกทั้งช่วยให้สามารถเรียนรู้และปรับตัวเข้ากับสังคม มีความรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ประเทศไทยจึงต้องเพิ่มมาตรการหลายประการ เพื่อลดปัญหาความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงสารสนเทศของประชาชน และส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนมีความภาคภูมิใจในการใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่า ทำให้ประชาชนสามารถเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาประเทศชาติให้ก้าวหน้าอันจะนำไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนของประเทศไทยต่อไป

สำหรับภารกิจสำคัญของกองทัพอากาศที่ 2 ซึ่งเป็นหน่วยทหารที่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของกองทัพบก คือ การดำเนินงานสนองนโยบายการปฏิบัติงานของกองทัพบก รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนกำลังพลของกองทัพอากาศที่ 2 ในการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถของกำลังพล ทั้งทางวิชาการทหารและวิชาการอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากวิชาการทหารอันจะเป็นผลให้กำลังพลได้รับการพัฒนาทางความคิด มีความรู้ ก้าวทันการเปลี่ยนแปลง และความก้าวหน้าทางวิทยาการ โดยให้สามารถนำคุณวุฒิที่สูงขึ้นมาปรับอัตราหรือตำแหน่งให้ตรงตามคุณวุฒิ เพื่อจะได้นำความรู้ที่ได้รับมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อกองทัพบก นอกจากนี้กองทัพอากาศที่ 2 ได้มีการประเมินองค์การและสภาพแวดล้อมของกองทัพอากาศที่ 2 เพื่อให้ทราบถึงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค หรือโดยทั่วไปจะเรียกว่าการวิเคราะห์ตามตัวแบบสว็อท (SWOT Analysis) ซึ่งจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของกองทัพอากาศที่ 2 มีข้อมูลรายงานในแผนปฏิบัติราชการประจำปี 2559 ของกองทัพอากาศที่ 2 เกี่ยวกับจุดอ่อนหรือโอกาส พบว่ากองทัพอากาศที่ 2 มีจุดอ่อน ซึ่งพิจารณาเฉพาะด้านข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีสารสนเทศ ดังนี้ คือ 1) ไม่มีระบบการจัดเก็บข้อมูลที่ทันสมัย และยังอาศัยระบบแฟ้มในการจัดเก็บข้อมูล ทำให้การรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์แนวทางการแก้ไขปัญหาซ้ำไม่ทันเหตุการณ์ และเสียเวลากับการดำเนินงาน ด้านเอกสารเป็นจำนวนมาก 2) การบริหารงบประมาณของกองทัพอากาศที่ 2 มีข้อจำกัด ส่งผลให้การพัฒนาของกองทัพอากาศที่ 2 ด้านอาวุธยุทโธปกรณ์และการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศกระทำได้ยาก (สำนักงานพัฒนาระบบราชการ, 2559) ซึ่งกองทัพอากาศที่ 2 พบว่า จุดอ่อนดังกล่าวเป็นอุปสรรคต่อคุณภาพชีวิตของกำลังพล การแสวงหาและการค้นหาสารสนเทศ การรู้เท่าทันและการใช้สารสนเทศในด้านต่าง ๆ ทั้งการปฏิบัติงาน การดำเนินชีวิต ซึ่งอาจส่งผลต่อการตัดสินใจในปัญหาต่าง ๆ ได้และแม้กองทัพอากาศที่ 2 จะตระหนักดีว่าสารสนเทศเป็นสิ่งสำคัญ จำเป็น และเป็นปัจจัยที่สำคัญในโลกปัจจุบันสำหรับการดำรงชีพ การประกอบอาชีพ รวมทั้งการใช้สารสนเทศในระบบสื่อสารข้อมูลก็ตาม และในแผนปฏิบัติราชการประจำปี 2559 ของกองทัพอากาศที่ 2 เกี่ยวกับแผนปฏิบัติการ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิตพลยุท 8 การพัฒนาบุคลากร ก็มีการจัดทำ

แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตและความสมดุลของชีวิตการทำงาน ในโครงการ ที่ 8.1.2 การสร้างเสริมสุขภาพและคุณภาพชีวิตกำลังพลแต่โครงการกลุ่มดังกล่าวไม่ได้มีการวางแผนการจัดทำโครงการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมพฤติกรรมสารสนเทศแต่อย่างใด (สำนักงานพัฒนาระบบราชการ, 2559) ผลการวิจัยของศิริพร พูลสุวรรณ พบว่า กำลังพลกองทัพอากาศที่ 2 ประสบปัญหาในการเสฟสื่อสารสนเทศออนไลน์ เนื่องจากความไม่เพียงพอด้านเทคโนโลยี ขาดความชำนาญการใช้อุปกรณ์ ความไม่เสถียรของระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และปัญหาด้านภาษาในการเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการ จากจุดอ่อนของกองทัพอากาศที่ 2 ที่ก่อให้เกิดอุปสรรคและปัญหาต่าง ๆ ซึ่งส่งผลถึงพฤติกรรมสารสนเทศ การแสวงหาและการค้นหาสารสนเทศ ตลอดจนการใช้สารสนเทศเพื่อการปฏิบัติงานและการดำเนินชีวิตของกำลังพลกองทัพอากาศที่ 2 ประกอบกับเป็นที่ประจักษ์ว่าจากการศึกษาฐานข้อมูลการวิจัยในประเทศไทยไม่ปรากฏว่าได้มีการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องพฤติกรรมสารสนเทศสำหรับบุคลากรในสายวิชาชีพทหารบกแต่อย่างใด จึงควรที่จะทำการศึกษา เพื่อทราบถึงความต้องการสารสนเทศ การแสวงหาและค้นหาสารสนเทศ การใช้สารสนเทศ ตลอดจนบริบทที่เื้อต่อพฤติกรรมด้านสารสนเทศ ที่มีผลต่อพฤติกรรมสารสนเทศของกำลังพลกองทัพอากาศที่ 2 เพื่อให้กองทัพอากาศที่ 2 ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบและทิศทางในการส่งเสริมพฤติกรรมสารสนเทศสำหรับกำลังพลกองทัพอากาศที่ 2 เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบและทิศทางในการส่งเสริมพฤติกรรมสารสนเทศสำหรับกำลังพลกองทัพอากาศที่ 2 และอาจนำไปเป็นแนวทางกับหน่วยงานอื่น ๆ ของกองทัพบกได้ (ศิริพร พูลสุวรรณ, 2561)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมสารสนเทศของกำลังพล กองทัพอากาศที่ 2
2. เพื่อศึกษาปัจจัยของความต้องการ การแสวงหาและการค้นหาสารสนเทศ การใช้สารสนเทศ และบริบทสิ่งแวดล้อม ที่มีผลต่อพฤติกรรมสารสนเทศของกำลังพล กองทัพอากาศที่ 2
3. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมสารสนเทศของกำลังพล กองทัพอากาศที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) โดยผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data) ด้วยใช้แบบสอบถาม และเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In - Depth Interview) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการ

1. วิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ กำลังพลในกองทัพภาคที่ 2 ที่ปฏิบัติหน้าที่ในมณฑลทหารบกที่ 21 ถึงมณฑลทหารบกที่ 210 ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยการพิจารณาถึงขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่มีความเหมาะสมกับการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Model: SEM) การวิจัยครั้งนี้ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน

เครื่องมือในการวิจัยเชิงปริมาณ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถาม เก็บข้อมูลกำลังพลในกองทัพภาคที่ 2 ที่ปฏิบัติหน้าที่ในมณฑลทหารบกที่ 21 ถึงมณฑลทหารบกที่ 210

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

แบบสอบถามผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญ มีค่า IOC มากกว่า 0.50 ทุกรายการข้อคำถาม ความเชื่อถือได้ของมาตรวัด พบว่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อถือได้ (Cronbach's Alpha) ทั้งฉบับมีค่ามากกว่า 0.70

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามโดย Hair, et al. ได้นำเสนอว่า ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย ควรมีจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 20 เท่าของจำนวนตัวแปรสังเกต สำหรับการวิจัยนี้มีตัวแปรสังเกตจำนวน 16 ตัวแปร จึงมีจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 320 ตัวอย่าง ซึ่งเป็นจำนวนที่เพียงพอและสามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้สถิติพรรณนา และการวิเคราะห์สมการเชิงโครงสร้าง (Structural Equation Modeling, SEM)

2. วิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ปฏิบัติงาน ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านสารสนเทศทางทหารในกองทัพบก กองทัพภาคที่ 2 และมณฑลทหารบก จำนวนทั้งสิ้น 17 คน จำแนกเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย 1) นายทหารระดับผู้บังคับบัญชาชั้นสูง มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี โดยมีชั้นยศพลตรีขึ้นไป และดำรงตำแหน่งในการควบคุมบังคับบัญชากองทัพภาคที่ 2 หรือสายงานที่กำกับดูแลมณฑลทหารบก กองทัพภาคที่ 2 จำนวน 10 คน 2) นายทหารระดับผู้บังคับบัญชาชั้นสูง มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี โดยมีชั้นยศพันเอก (พิเศษ) ขึ้นไป และดำรงตำแหน่งในการกำกับดูแลงานด้านสารสนเทศ ที่เกี่ยวข้องมณฑลทหารบก และกองทัพบก จำนวน 2 คน และ 3) กำลังพลกองทัพภาคที่ 2 ผู้ปฏิบัติงาน

เกี่ยวข้องกับสารสนเทศ มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีชั้นยศตั้งแต่สิบตรีขึ้นไป จำนวน 5 คน

เครื่องมือในการวิจัยเชิงคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ แบบสัมภาษณ์มีการตรวจสอบความถูกต้องของ เนื้อหา ตลอดจนความครอบคลุมขอบเขตเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ พร้อมกับขอคำแนะนำเพิ่มเติมและแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เจาะลึก การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

จัดทำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ให้ครบตามเกณฑ์ที่วางแผนการเก็บข้อมูลไว้ แล้วนำไปใช้เก็บข้อมูลแบบเจาะลึกเป็นรายบุคคล (Face to Face) ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) จำนวน 17 คน ไปประสานเพื่อขออนุญาตหมายเวลา สถานที่ ในการสัมภาษณ์ล่วงหน้าด้วยตนเอง ทั้งนี้มีการส่งประเด็นการสัมภาษณ์ให้ล่วงหน้าด้วย ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ตามวันเวลาที่ได้นัดหมายไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การตรวจสอบข้อมูล ได้แก่ การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) ที่มีความแตกต่างกันจาก 3 แหล่ง ได้แก่ เวลา สถานที่ และบุคคลนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย

ตามวัตถุประสงค์ที่ 1 พฤติกรรมสารสนเทศของกำลังพลกองทัพอากาศที่ 2 พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเอง อยู่ในระดับมาก และ ทักษะการรู้ดิจิทัล อยู่ในระดับปานกลาง การรับรู้ความสามารถของตนเอง พิจารณาจากการวัดความรู้เกี่ยวกับความสามารถของตนเองที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศ โดยให้เรียงลำดับพบว่า กำลังพลในกองทัพอากาศที่ 2 มีการรับรู้ความสามารถของตนเองในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ทักษะการรู้ดิจิทัล ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายการพบว่า กำลังพลในกองทัพอากาศที่ 2 ที่มีทักษะทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล อยู่ในระดับปานกลางและมาก ซึ่งทักษะการรู้ดิจิทัล ประกอบด้วย 3 ทักษะ ดังนี้

ทักษะทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล พบว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายการพบว่า กำลังพลในกองทัพอากาศที่ 2 มีทักษะทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล อยู่ในระดับปานกลางและมาก โดยที่มีทักษะทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การใช้งานโปรแกรมสำนักงานพื้นฐาน เช่น Word, Excel, Powerpoint, etc. ($\bar{X} = 3.93$) การใช้

งานสมาร์ทโฟนขั้นพื้นฐาน ($\bar{x} = 3.76$) การเชื่อมต่อเครือข่ายอินเทอร์เน็ตด้วยสายสัญญาณหรือสัญญาณไวไฟ ($\bar{x} = 3.75$) การใช้งานอินเทอร์เน็ต เช่น การค้นหาข้อมูลเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ($\bar{x} = 3.64$) สามารถใช้งาน GPS และ Map ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{x} = 3.57$) สามารถใช้สื่อสังคมออนไลน์ที่มีความหลากหลายในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมได้ ($\bar{x} = 3.45$) การใช้งานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{x} = 3.19$) ติดตั้งและยกเลิกซอฟต์แวร์ประยุกต์ขั้นพื้นฐานได้ ($\bar{x} = 3.15$) และ สร้างเว็บไซต์หรือเว็บบล็อกเพื่อประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารได้ ($\bar{x} = 3.11$) ตามลำดับ

ทักษะการคิดสร้างสรรค์และมีการวิจักษ์ญาณ พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า กำลังพลในกองทัพบกภาคที่ 2 มีทักษะการคิดสร้างสรรค์และมีการวิจักษ์ญาณ อยู่ในระดับปานกลางและมาก โดยที่มีทักษะการคิดสร้างสรรค์และมีการวิจักษ์ญาณ ตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ตระหนักถึงภัยในอินเทอร์เน็ต เช่น ข่วปลอม เป็นต้น ($\bar{x} = 3.60$) ตระหนักถึงสิทธิความเป็นส่วนตัวและความเป็นเจ้าของ เช่น ไม่ใช้โทรศัพท์มือถือของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต ($\bar{x} = 3.57$) ตระหนักถึงแหล่ง ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ เช่น การตรวจสอบข้อมูลจากเว็บไซต์ ($\bar{x} = 3.54$) สามารถสร้างรหัสผ่านที่ซับซ้อนเพื่อความปลอดภัยในการใช้งาน ($\bar{x} = 3.38$) สามารถสร้างคำค้นเพื่อค้นหาข้อมูลที่ต้องการจาก Search Engine ได้ เช่น Google ($\bar{x} = 3.37$) และ สามารถเรียบเรียงข้อมูลที่ได้จากการสืบค้นได้อย่างเป็นระบบ ($\bar{x} = 3.35$) ตามลำดับ

ทักษะทางสังคมและทักษะการทำงานร่วมกัน พบว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า กำลังพลในกองทัพบกภาคที่ 2 มีทักษะทางสังคมและทักษะการทำงานร่วมกัน อยู่ในระดับปานกลางและมาก โดยที่มีทักษะทางสังคมและทักษะการทำงานร่วมกันตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สามารถแชร์เนื้อหาที่เป็นประโยชน์ในสื่อสังคมออนไลน์ได้ ($\bar{x} = 3.64$) สามารถใช้งานสื่อสังคมออนไลน์เพื่อการสื่อสารได้ ($\bar{x} = 3.54$) สามารถทำรายงานกลุ่มร่วมกันผ่านสื่อสังคมออนไลน์ได้ ($\bar{x} = 3.44$) รู้จักสื่อสังคมออนไลน์อื่น ๆ เพื่องานวิชาการได้ ($\bar{x} = 3.37$) และ สามารถใช้โดรฟ์เพื่อแบ่งปันไฟล์ได้ ($\bar{x} = 3.34$) ตามลำดับ

1. พฤติกรรมสารสนเทศของกำลังพลกองทัพบกภาคที่ 2 ขึ้นอยู่กับความต้องการสารสนเทศ การแสวงหาและการค้นหาสารสนเทศ การใช้สารสนเทศ และบริบทที่เอื้อต่อพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศ

ผลการวิเคราะห์ พบว่า พฤติกรรมสารสนเทศของกำลังพลกองทัพบกภาคที่ 2 ขึ้นอยู่กับความต้องการสารสนเทศ การแสวงหาและการค้นหาสารสนเทศ การใช้สารสนเทศ และบริบทสิ่งแวดล้อมโดยสามารถอธิบายการผันแปรของพฤติกรรมสารสนเทศของกำลังพลกองทัพบกภาคที่ 2 ได้ร้อยละ 51

ตารางที่ 1 ตัวแปรที่เื่อต่อพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศของกำลังพลกองทัพภาคที่ 2

ตัวแปรอิสระ	Beta	S.E.	t	R ² = 0.51
NEED	0.19	0.172	2.278	
SEEK	0.28	0.245	2.718	
USAGE	0.10	0.241	2.221	
CONTEXT	0.13	0.110	2.037	

2. การใช้สารสนเทศของกำลังพลกองทัพภาคที่ 2 ขึ้นอยู่กับความต้องการสารสนเทศ การแสวงหาและการค้นหาสารสนเทศ และ บริบทสิ่งแวดล้อมผลจากการวิเคราะห์ พบว่า การใช้สารสนเทศของกำลังพลกองทัพภาคที่ 2 ขึ้นอยู่กับความต้องการสารสนเทศ การแสวงหา และการค้นหาสารสนเทศ และ บริบทสิ่งแวดล้อมโดยสามารถอธิบายการผันแปรของการใช้สารสนเทศของกำลังพลกองทัพภาคที่ 2 ได้ร้อยละ 86

3. การแสวงหาและค้นหาสารสนเทศของกำลังพลกองทัพภาคที่ 2 ขึ้นอยู่กับความต้องการสารสนเทศ และบริบทสิ่งแวดล้อมผลการวิเคราะห์ พบว่า การแสวงหาและค้นหาสารสนเทศของกำลังพลกองทัพภาคที่ 2 ขึ้นอยู่กับความต้องการสารสนเทศ และบริบทสิ่งแวดล้อมโดยสามารถอธิบายการผันแปรของการแสวงหาและค้นหาสารสนเทศของกำลังพลกองทัพภาคที่ 2 ได้ร้อยละ 72

4. ความต้องการสารสนเทศของกำลังพลกองทัพภาคที่ 2 ขึ้นอยู่กับบริบทสิ่งแวดล้อม ผลการวิเคราะห์ พบว่า ความต้องการสารสนเทศของกำลังพลกองทัพภาคที่ 2 ขึ้นอยู่กับบริบทสิ่งแวดล้อมโดยสามารถอธิบายการผันแปรของความต้องการสารสนเทศของกำลังพลกองทัพภาคที่ 2 ได้ร้อยละ 47

ตามวัตถุประสงค์ที่ 2 ปัจจัยของความต้องการ การแสวงหาและการค้นหาสารสนเทศ การใช้สารสนเทศ และบริบทสิ่งแวดล้อม ที่มีผลต่อพฤติกรรมสารสนเทศของกำลังพล กองทัพภาคที่ 2 พบว่า

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความต้องการ ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สาเหตุที่ก่อให้เกิดความต้องการสารสนเทศด้านปัจจัยภายนอก หรือปัจจัยด้านการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.46$) และ สาเหตุที่ก่อให้เกิดความต้องการสารสนเทศ ด้านปัจจัยภายในหรือปัจจัยส่วนบุคคล (ค่าเฉลี่ย = 3.43) อยู่ในระดับปานกลาง

สาเหตุที่ก่อให้เกิดความต้องการสารสนเทศ ด้านปัจจัยภายในหรือปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า กำลังพลในกองทัพภาคที่ 2 ที่ปฏิบัติหน้าที่ในมณฑลทหารบกที่ 21 ถึงมณฑลทหารบกที่ 210 มีความเห็นว่า สาเหตุที่ก่อให้เกิดความต้องการสารสนเทศ ด้านปัจจัยภายในหรือปัจจัยส่วนบุคคล ตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ระดับการศึกษา (ค่าเฉลี่ย = 3.50) ประสบการณ์ชีวิต ($\bar{X} = 3.47$) อายุ

($\bar{X} = 3.44$) ลักษณะนิสัย ($\bar{X} = 3.39$, $SD = 0.78$) รายได้ ($\bar{X} = 3.39$, $SD = 0.80$) และ เพศ ($\bar{X} = 3.39$, $SD = 0.86$) ตามลำดับ

สาเหตุที่ก่อให้เกิดความต้องการสารสนเทศด้านปัจจัยภายนอก หรือปัจจัยด้านการปฏิบัติงาน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า กำลังพลในกองทัพอากาศที่ 2 ที่ปฏิบัติหน้าที่ในมณฑลทหารบกที่ 21 ถึงมณฑลทหารบกที่ 210 มีความเห็นว่า สาเหตุที่ก่อให้เกิดความต้องการสารสนเทศด้านปัจจัยภายนอก หรือปัจจัยด้านการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับปานกลางทุกรายการ โดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ หน้าที่ ความรับผิดชอบ และภาระงาน ($\bar{X} = 3.63$) ตำแหน่ง/สถานที่ดำรงอยู่ในหน่วยงาน ($\bar{X} = 3.53$) อำนาจในการตัดสินใจ (ค่าเฉลี่ย = 3.42) วัฒนธรรมของหน่วยงาน ($\bar{X} = 3.37$) และ บรรยากาศของการทำงาน ($\bar{X} = 3.36$) ตามลำดับ

ประเภทของความต้องการสารสนเทศ พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า กำลังพลในกองทัพอากาศที่ 2 ที่ปฏิบัติหน้าที่ในมณฑลทหารบกที่ 21 ถึงมณฑลทหารบกที่ 210 มีความเห็นประเภทของความต้องการสารสนเทศ อยู่ในระดับปานกลางและมาก โดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ พื้นฐานทางกายภาพ ได้แก่ ปัจจัยสี่ ความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต ครอบครัวเป็นสุข ($\bar{X} = 3.67$) หน้าที่การงาน ได้แก่ ได้รับการยอมรับ ความก้าวหน้า ความสำเร็จ และความมั่นคงในหน้าที่การงาน ($\bar{X} = 3.63$) และ สภาพแวดล้อมทางสังคม ได้แก่ ความมั่นใจ สภาพสังคมที่สูงขึ้น มีความรู้และความสามารถเพิ่มขึ้น ($\bar{X} = 3.56$) ตามลำดับ

ลักษณะของความต้องการสารสนเทศ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า กำลังพลในกองทัพอากาศที่ 2 ที่ปฏิบัติหน้าที่ในมณฑลทหารบกที่ 21 ถึงมณฑลทหารบกที่ 210 มีความเห็นลักษณะของความต้องการสารสนเทศ อยู่ในระดับปานกลางทุกรายการ โดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ รู้ว่าตนมีความต้องการสารสนเทศของตนเองอย่างชัดเจนและสามารถบอกแหล่งค้นหาสารสนเทศได้ (ค่าเฉลี่ย = 3.38) รู้ว่าตนมีความต้องการสารสนเทศและอธิบายความต้องการสารสนเทศได้อย่างชัดเจน แต่ไม่สามารถบอกแหล่งค้นหาสารสนเทศได้ ($\bar{X} = 3.30$, $SD = 0.67$) ไม่เคยรู้ว่าตนมีความต้องการสารสนเทศและไม่สามารถระบุความต้องการสารสนเทศได้ ($\bar{X} = 3.30$, $SD = 0.80$) และ รู้ว่าตนมีความต้องการสารสนเทศ แต่ไม่สามารถบอกได้กระจ่างว่าตนต้องการสารสนเทศอะไร ($\bar{X} = 3.29$) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 อิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวม ของปัจจัยต่าง ๆ ที่ศึกษา

อิทธิพลของตัวแปร	ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผล		
	ทางตรง	ทางอ้อม	ผลรวม
ความต้องการสารสนเทศ	0.19	0.05	0.24
การแสวงหาและการค้นหาสารสนเทศ	0.28	0.06	0.34
การใช้สารสนเทศ	0.10	-	0.10
บริบทที่เอื้อต่อพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศ	0.13	0.29	0.42

จากตารางที่ 2 พบว่า บริบทสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลโดยรวมต่อพฤติกรรมสารสนเทศของกำลังพลกองทัพอากาศที่ 2 มากที่สุด รองลงมาคือ การแสวงหาและการค้นหาสารสนเทศ ความต้องการสารสนเทศ และ การใช้สารสนเทศ ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเฉพาะปัจจัยที่ส่งผลทางตรงต่อพฤติกรรมสารสนเทศของกำลังพลกองทัพอากาศที่ 2 พบว่า การแสวงหาและการค้นหาสารสนเทศ มีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมสารสนเทศของกำลังพลกองทัพอากาศที่ 2 มากที่สุด รองลงมาคือ ความต้องการสารสนเทศ บริบทสิ่งแวดล้อมและ การใช้สารสนเทศ

ตามวัตถุประสงค์ที่ 3 แนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมสารสนเทศของกำลังพล กองทัพอากาศที่ 2 สรุปข้อมูลจากเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ พบว่า 1) พัฒนาความรู้ให้กำลังพลมีความสามารถ จัดอบรมความรู้ ส่งเสริมให้กำลังพลเรียนรู้ระบบสารสนเทศที่ใช้ในการปฏิบัติงาน เทคนิควิธี รวมถึงสร้างความเข้าใจในการใช้สารสนเทศให้ถูกต้อง รวมถึงความรู้ทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการนำสารสนเทศไปใช้งาน เพื่อป้องกันการนำไปใช้ในทางที่ผิด 2) มอบหมายงาน กำหนดหน้าที่และภาระงานให้กับกำลังพลที่มีความรู้ การมอบหมายภารกิจที่ชัดเจนให้กำลังพล จะทำให้กำลังพล รู้เป้าหมาย สามารถช่วยให้งานทำได้รวดเร็ว มีความสะดวกในการปฏิบัติงาน ลดภาระงานที่ซ้ำซ้อน มีระบบระเบียบง่ายต่อการค้นหา 3) สนับสนุนงบประมาณ จัดหาเครื่องมือที่จำเป็นในการใช้ในระบบสารสนเทศอย่างเพียงพอ 4) วางระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง เครือข่ายไวไฟ เพื่อให้กำลังพลของหน่วยสามารถปฏิบัติงานได้ 5) พัฒนาระบบงานสารสนเทศ โดยกองทัพร่วมกับเอกชนพัฒนาโปรแกรม เพื่อใช้กับงานสารสนเทศได้อย่างเป็นระบบและครบวงจร 6) กำหนดช่องทางการสื่อสารระหว่างกำลังพลในหน่วย เช่น ตั้งกลุ่มไลน์ของแต่ละสายงาน เพื่อให้กำลังพลใช้สารสนเทศ 7) การหมุนเวียนการปฏิบัติงานของกำลังพล เพื่อให้กำลังพลเหล่านี้ได้เรียนรู้ระบบสารสนเทศของหน่วย เพื่อให้กำลังพลกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้เพื่อใช้ประกอบการปฏิบัติงาน

อภิปรายผล

พฤติกรรมสารสนเทศของกำลังพลกองทัพอากาศที่ 2 ขึ้นอยู่กับความต้องการสารสนเทศ การแสวงหาและการค้นหาสารสนเทศ การใช้สารสนเทศ และบริบทสิ่งแวดล้อมอภิปรายได้ ดังนี้

1. ความต้องการสารสนเทศ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ความต้องการสารสนเทศ มีผลต่อพฤติกรรมสารสนเทศของกำลังพลกองทัพอากาศที่ 2 เช่น การทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ การประชุมทางไกล การศึกษาทางไกล การสื่อสาร เป็นต้น ดังนั้น สารสนเทศจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ใช้ประกอบการดำเนินชีวิต การปฏิบัติงาน การวางแผน การตัดสินใจของกำลังพลกองทัพอากาศที่ 2 ความต้องการสารสนเทศก็จะยิ่งเพิ่มมากขึ้นมีหลากหลายประเภท รวมทั้งแหล่งสารสนเทศก็มีความสำคัญต่อความน่าเชื่อถือของข้อมูล หน่วยงาน องค์กร นักเรียน นักศึกษา และบุคคลทั่วไปในหลากหลายสาขาอาชีพ สามารถนำสารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศต่าง ๆ มาใช้ได้โดยต้องผ่านการประเมินคุณค่าของสารสนเทศ เพื่อให้ได้รับสารสนเทศที่ถูกต้อง เพียงพอ ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ รวมทั้งตรงกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร เพื่อประโยชน์ทั้งต่อตนเองและองค์กร โดยคำนึงถึงความสำคัญต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 - 2564 ซึ่งมุ่งพัฒนาประชาชนไทยให้มีทักษะความรู้และความสามารถปรับตัวเท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงรอบตัวที่รวดเร็ว มีชีวิตที่มีคุณภาพ ส่งเสริมให้มีการจัดทำสื่อการเรียนรู้ที่เป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสามารถใช้งานผ่านระบบอุปกรณ์สื่อสารเคลื่อนที่ให้คนทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงได้ง่าย สะดวก ทัวถึง ไม่จำกัดเวลาและสถานที่ (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2560)

ความต้องการสารสนเทศ เป็นความต้องการเพื่อตอบสนองความไม่แน่ใจหรือลดความไม่รู้ หรือตนเองยังไม่มีความรู้ในเรื่องนั้นเพียงพอ หรืออาจรู้แต่ยังไม่เพียงพอหรือไม่ชัดเจน ซึ่งเป็นภาวะของบุคคลหรือกลุ่มคนที่ตระหนักว่าเกิดช่องว่างทางความรู้ขึ้น เพราะไม่สามารถตอบคำถามหรือแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น จึงเกิดขึ้นตอนการดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งสารสนเทศ สำหรับใช้ในการตัดสินใจในสถานการณ์ตามที่ตนเห็นว่าสมควรและเมื่อบุคคลนั้น ๆ ได้รับสารสนเทศแล้วจะนำสารสนเทศที่ได้รับไปใช้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ (อารีย์ ชื่นวัฒนา, 2555) (Chen, C. C., & Herson, P., 1982) (Pao, M. L., 1989) และเพื่อตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐาน รวมถึงเพื่อนำไปใช้ให้บรรลุเป้าหมาย (Das, K. C., & Achary, J., 2014) ทำให้จำเป็นต้องแสวงหาสารสนเทศมาตอบคำถามหรือแก้ปัญหานั้น ๆ หรือนำสารสนเทศมาเติมช่องว่างทางความรู้ตนเอง ซึ่งความต้องการสารสนเทศของกำลังพลกองทัพอากาศที่ 2 อธิบายได้จาก ตัวแบบพฤติกรรมความต้องการสารสนเทศและการแสวงหาสารสนเทศของ Wilson, T. D. ที่ได้เสนอแนวคิดไว้ว่า ความต้องการสารสนเทศไม่ใช่ความต้องการพื้นฐานแต่เป็นผลต่อเนื่องมาจากความต้องการพื้นฐานของบุคคล โดยวิลสันยึดหลักแนวคิดทางจิตวิทยาที่แบ่งความต้องการพื้นฐานของบุคคลออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้ คือ 1) ความต้องการทางกาย 2) ความ

ต้องการด้านอารมณ์หรือความต้องการทางด้านจิตใจ 3) ความต้องการทางปัญญา (Wilson, T. D., 1981)

2. การแสวงหาและการค้นหาสารสนเทศ มีผลต่อพฤติกรรมสารสนเทศของกำลังพลกองทัพอากาศที่ 2 เพราะว่า กำลังพลกองทัพอากาศที่ 2 เมื่อมีความต้องการสารสนเทศแล้ว จำเป็นจะต้องแสวงหาและการค้นหาสารสนเทศ เพื่อให้ได้รับสารสนเทศ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะได้สารสนเทศตรงตามความต้องการมากที่สุด โดยใช้เครื่องมือหรือมีการใช้อุปกรณ์ช่วยค้นหาสารสนเทศ (น้ำทิพย์ วิภาวิน, 2546) และใช้กลยุทธ์ในการค้นหาสารสนเทศหรือการสืบค้นสารสนเทศ หรือวิธีการเพื่อให้ได้สารสนเทศตามวัตถุประสงค์อย่างรวดเร็วครบถ้วน รวมทั้งการใช้ความคิด สติปัญญา ความรู้ในการสืบค้นสารสนเทศ การใช้ตรรกะบูลีน และการตัดสินใจเลือกสารสนเทศที่ต้องการหรือเกี่ยวข้องกับที่ต้องการ (วรชिर ยั่งยืนและคณะ, 2559) ซึ่งผู้ค้นหาสารสนเทศต้องมีปฏิสัมพันธ์กับระบบสารสนเทศ (Wilson, T. D., 2000)

การแสวงหาและการค้นหาสารสนเทศของกำลังพลกองทัพอากาศที่ 2 สามารถอธิบายได้ด้วย ตัวแบบพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของ Leckie, G. J. et al. ซึ่งเป็นตัวแบบแสดงการแสวงหาสารสนเทศของบุคคลในสาขาอาชีพต่าง ๆ ซึ่งมีองค์ประกอบหลัก 6 ด้าน คือ 1) งาน 2) งานที่เกี่ยวข้อง 3) ลักษณะของความต้องการสารสนเทศ 4) การตระหนักรู้ 5) แหล่งสารสนเทศ และ 6) ผลลัพธ์ โดยการแสวงหาสารสนเทศของกำลังพลกองทัพอากาศที่ 2 เริ่มต้นมาจากความต้องการสารสนเทศของแต่ละบุคคล ซึ่งมีความเกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กับอาชีพและภาระงานของแต่ละบุคคล โดยอธิบายได้ว่ากำลังพลกองทัพอากาศที่ 2 แต่ละบุคคลเป็นตัวกำกับความต้องการสารสนเทศ และจะส่งผลให้เกิดพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศ โดยมีปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นตัวแปรต่อพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศ ได้แก่ ลักษณะของความต้องการสารสนเทศ การคัดเลือกแหล่งสารสนเทศที่ต้องการหรือที่ตนตระหนักรู้ในความต้องการสารสนเทศนั้นแล้วจึงดำเนินการค้นหาสารสนเทศที่ตนเองต้องการ เพื่อให้ได้สารสนเทศที่จะนำไปเป็นข้อมูลในการปฏิบัติงานของตน และเมื่อได้ข้อมูลเป็นที่น่าพอใจหรือตรงตามความต้องการของตนแล้วก็จะหยุดพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศนั้น แต่หากผลลัพธ์ที่ได้นั้นยังไม่เป็นที่น่าพอใจหรือไม่ตรงตามความต้องการบุคคลนั้นก็จะเริ่มพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศใหม่อีกครั้ง (Leckie, G. J. et al., 1996)

นอกจากนี้ พฤติกรรมการแสวงหาและค้นหาสารสนเทศ ยังสอดคล้องกับแนวคิดกระบวนการค้นหาของจันทิมา เขียวแก้ว ที่ได้นำเสนอกระบวนการค้นหาในรูปแบบพฤติกรรมการค้นหาสารสนเทศ ซึ่งอธิบายว่าพฤติกรรมการค้นหาสารสนเทศที่เน้นแหล่งสารสนเทศที่ใช้ค้นหานั้น เมื่อบุคคลต้องการสารสนเทศพวกเขาจะไปค้นหาจากแหล่งสารสนเทศภายในหรือแหล่งสารสนเทศภายนอก ซึ่งแหล่งสารสนเทศภายในประกอบด้วย แหล่งที่มาจากความจำของผู้ค้นหาสารสนเทศซึ่งเป็นแหล่งสารสนเทศที่มีอยู่ในตัวบุคคลที่เป็นผู้รู้สารสนเทศ (จันทิมา เขียวแก้ว, 2557)

3. การใช้สารสนเทศ มีผลต่อพฤติกรรมสารสนเทศของกำลังพลกองทัพภาคที่ 2 เนื่องจากกำลังพลกองทัพภาคที่ 2 มีวัตถุประสงค์ของการใช้สารสนเทศเพื่อสนองความต้องการส่วนบุคคล เช่น ใช้ในการแก้ไขปัญหาในชีวิตส่วนตัว การทำงาน เพื่อความบันเทิง นันทนาการ เพื่อการศึกษาและการเรียนรู้ การค้นคว้า ถือเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตของกำลังพลกองทัพภาคที่ 2 เมื่อกำลังพลกองทัพภาคที่ 2 มีเรื่องที่สงสัย และอยากรู้ จึงเป็นแรงกระตุ้นทำให้เกิดความต้องการและการแสวงหาสารสนเทศ สารสนเทศที่ได้รับจึงช่วยเพิ่มพูนสติปัญญา ความรอบรู้ของบุคคลนั้นให้ลึกซึ้งและกว้างไกล การใช้สารสนเทศเพื่อการปฏิบัติงาน กำลังพลดังกล่าวนี้ย่อมมาจากความต้องการและแสวงหาสารสนเทศเพื่อช่วยเสริมการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย ลักษณะภาระหน้าที่เป็นตัวกำหนดการใช้สารสนเทศเพื่อช่วยการปฏิบัติงาน นอกจากนี้การใช้สารสนเทศเพื่อการถ่ายทอดสารสนเทศไปยังบุคคลอื่น เป็นการกระจายหรือถ่ายทอดสารสนเทศที่เก็บรวบรวมและแสวงหาออกไปในวงกว้าง ใช้สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ การตัดสินใจที่ต้องการให้เกิดผลดังประสงค์นั้นจำเป็นต้องใช้ข้อมูล ข้อเท็จจริง ความรู้ เรื่องราว ตลอดจนวิชาการที่เกี่ยวข้องเป็นเครื่องประกอบที่สำคัญ มิฉะนั้นแล้วอาจเกิดการผิดพลาดได้ นอกจากนี้ยังใช้เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานหรือบริหารงานให้ได้ตามวัตถุประสงค์ การใช้สารสนเทศ ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคใหม่ ๆ ในการผลิตความรู้ การบริหารและจัดการทั้งด้านการเงิน บุคลากร สถานที่

การใช้สารสนเทศของกำลังพลกองทัพภาคที่ 2 มีการใช้สารสนเทศในเนื้อหาด้านที่เกี่ยวข้องกับงานที่ปฏิบัติ แต่การจะเลือกเนื้อหาสาระของสารสนเทศได้นั้นจำเป็นต้องใช้กำลังพลกองทัพภาคที่ 2 ต้องคำนึงถึงคุณค่าของสารสนเทศโดยมีหลักพิจารณาคุณค่าของสารสนเทศ ดังที่ ธนุ บุญญานุวัตร อธิบายไว้ คือ 1) เนื้อหาสารสนเทศให้ข้อเท็จจริงและความสอดคล้องกับความต้องการ 2) ความน่าเชื่อถือ 3) ความสะดวกในการใช้งาน 4) ความทันสมัยของเนื้อหา (ธนุ บุญญานุวัตร, 2557)

4. บริบทสิ่งแวดล้อมมีผลต่อพฤติกรรมสารสนเทศของกำลังพลกองทัพภาคที่ 2 เนื่องจากกองทัพภาคที่ 2 กำลังเปลี่ยนผ่านไปสู่สังคมดิจิทัล (Digital Society) มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงานที่เน้นการใช้สารสนเทศ ความรู้ และเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ดังนั้น กำลังพลในพื้นที่การศึกษานี้จึงต้องปรับตัวให้เหมาะสมกับสังคมและสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไปรู้จักการแสวงหาสารสนเทศ และใช้สารสนเทศ เพื่อการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง รู้จักใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและสารสนเทศในรูปแบบต่าง ๆ เป็นเครื่องมือการเรียนรู้และเป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิต สอดคล้องกับแนวคิดของ Spink, A., & Cole, C. ที่กล่าวว่า บริบทสิ่งแวดล้อมเพื่อให้สามารถเรียนรู้ได้ทั้งด้านกายภาพ และสังคมวัฒนธรรม โดยอาศัยทักษะส่วนบุคคลหรือทรัพยากรที่จะช่วยให้อยู่ได้ท่ามกลางกระแสแห่งการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมสารสนเทศจึงมีความสำคัญต่อกำลังพลกองทัพภาคที่ 2 ที่ช่วยให้กำลังพลกองทัพภาคที่ 2 มีการเข้าถึงและรับรู้ข้อมูล ข่าวสาร

สารสนเทศพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต รวมทั้งสารสนเทศเฉพาะด้านสำหรับการศึกษาและการทำงาน (Spink, A., & Cole, C., 2006)

ในศตวรรษที่ 21 ที่ถือเป็นยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีซึ่งส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและวิถีการทำงาน ทำให้กำลังพลกองทัพภาคที่ 2 ต้องปรับตัวและยกระดับสมรรถนะของตน เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ตลอดจนมีความสามารถที่จะเป็นกำลังสำคัญของการขับเคลื่อนสู่ประเทศไทย 4.0 หรือพัฒนาประเทศให้ก้าวสู่การเป็นประเทศที่เป็นแนวหน้าของโลก ปรับเปลี่ยนจากเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยประสิทธิภาพเป็นเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม (มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์, 2561) จากความสำคัญของสารสนเทศดังกล่าว ทำให้บุคคลมีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องหรือมีปฏิสัมพันธ์กับสารสนเทศ นอกจากนี้สารสนเทศยังเป็นเครื่องมือในการสื่อสารถ่ายทอดเทคโนโลยีและวิทยาการต่าง ๆ จากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่งหรือจากองค์กรหนึ่ง ไปสู่อีกองค์กรหนึ่ง ที่ก่อให้เกิดแนวความคิดและแนวทางในการเริ่มต้นงานใหม่ ๆ เพื่อที่จะนำไปสู่การพัฒนาสังคมและประเทศ ดังนั้น การใช้สารสนเทศจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับบุคคลทุกเพศทุกวัยที่จะช่วยในการพัฒนาชีวิตให้ทันต่อเหตุการณ์และสังคมยุคปัจจุบัน (สหไทย ไชยพันธุ์, 2556)

การที่กำลังพลกองทัพภาคที่ 2 มีลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกันอาจจะมีพฤติกรรมการแสวงหาและค้นหาสารสนเทศที่แตกต่างกัน บุคคลจะทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งได้สำเร็จหรือไม่ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถและทักษะที่บุคคลมีอยู่เพียงเท่านั้น แต่ยังขึ้นอยู่กับความคิดที่บุคคลมีต่อตนเองว่ามีความสามารถหรือไม่มีความสามารถในการกระทำ ดังกล่าวถ้าบุคคลมีความสามารถและทักษะแต่คิดว่าตนเองไม่มีความสามารถก็จะไม่สามารถประสบความสำเร็จในการทำงานได้ ดังนั้น การรับรู้ความสามารถของตนเองมีความสำคัญต่อพฤติกรรมการแสวงหาและค้นหาสารสนเทศให้สำเร็จ ทำให้พฤติกรรมการแสวงหาและค้นหาสารสนเทศแตกต่างกันในแต่ละคน และส่งผลต่อพฤติกรรมสารสนเทศอีกทอดหนึ่งด้วย (แกม กาญจน์ สมประเสริฐศรี, 2561) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Bandura, A. ที่มีความเชื่อว่าการรับรู้ความสามารถของตนเองนั้น มีผลต่อการกระทำของบุคคล ซึ่งบุคคล 2 คน อาจมีความสามารถไม่ต่างกัน แต่อาจแสดงออกในคุณภาพที่แตกต่างกันได้ ถ้าพบว่าบุคคล 2 คนนี้มีการรับรู้ความสามารถของตนเองแตกต่างกัน และในบุคคลเพียง 1 คน หากมีการรับรู้ความสามารถของตนเองในแต่ละสภาพการณ์ แตกต่างกัน ก็อาจจะแสดงพฤติกรรมออกมาได้แตกต่างกันด้วยเช่นกัน แบนดูรา (Bandura) เห็นว่า ความสามารถของคนเรานั้นไม่ตายตัว หากแต่ยืดหยุ่นตามสภาพการณ์ ดังนั้นสิ่งที่กำหนดประสิทธิภาพของการแสดงออกจึงขึ้นอยู่กับ การรับรู้ ความสามารถของตนเองในสภาวะการณ์นั้น ๆ นั่นเอง นั่นคือ ถ้ามีความเชื่อว่ามี ความสามารถ ก็จะแสดงออกถึงความสามารถนั้นออกมา คนที่เชื่อว่าตนเองมีความสามารถจะ

มีความอดทน อุตสาหะ ไม่ท้อถอยง่าย และจะประสบความสำเร็จในที่สุด (Bandura, A., 2001)

ขณะที่ Wilson, T. D. ได้สรุปไว้ว่า พฤติกรรมสารสนเทศเป็นการแสดงออกถึงความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการสารสนเทศ การแสวงหาและค้นหาสารสนเทศ และการใช้สารสนเทศของบุคคล โดยจุดเริ่มต้นของพฤติกรรมสารสนเทศเกิดจากความต้องการสารสนเทศของบุคคล ซึ่งพฤติกรรมสารสนเทศเกิดขึ้นจากความจำเป็นและความสำคัญของสารสนเทศบุคคลและองค์กรต้องการสารสนเทศเพื่อไปใช้ทำงานสำเร็จและสามารถเชื่อมโยงกับสภาพแวดล้อมภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Wilson, T. D., 2000) เช่นเดียวกับ Paisley, W. J. ที่ได้ศึกษา บริบทที่เอื้อต่อพฤติกรรมสารสนเทศของนักวิทยาศาสตร์ พบว่า เทคโนโลยีสารสนเทศส่งผลต่อพฤติกรรมสารสนเทศของนักวิทยาศาสตร์ ทั้งนี้จะมีสาเหตุมาจากสังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่สังคมสารสนเทศ ในขณะที่เทคโนโลยีสารสนเทศก็มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว (Paisley, W. J., 1968) นอกจากนี้ทฤษฎีการรับรู้ทางสังคม ได้อธิบายว่าปฏิสัมพันธ์ขององค์ความรู้และบริบทหรือปัจจัยทางสังคมเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมบุคคลที่อยู่ในสังคม ซึ่งบริบทที่เอื้อต่อพฤติกรรมสารสนเทศด้านบุคคล และข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานหรือสภาพแวดล้อมขององค์กร ได้แก่ ประสิทธิภาพการทำงาน องค์กรหรือโครงสร้างองค์กร และภาระงานหรือบทบาทการทำงาน เป็นต้น ภาระงานหรือบทบาทการทำงานเข้ามามีส่วนสำคัญต่อพฤติกรรมสารสนเทศ นอกจากนี้ ยังมีข้อยืนยันว่าบุคคลที่มีบทบาทการทำงานที่แตกต่างกันจะมีความต้องการสารสนเทศ และการใช้สารสนเทศที่แตกต่างกัน (Wilson, T. D., 1981) ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า บริบทที่เอื้อต่อพฤติกรรมสารสนเทศ ด้านบุคคลและด้านสภาพแวดล้อม มีผลต่อพฤติกรรมสารสนเทศ ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ อัญชสา สีนวนแก้ว และชลภัสส์ วงษ์ประเสริฐ พบว่า บริบทที่เอื้อต่อพฤติกรรมสารสนเทศ คือ 1) ด้านบุคคล ซึ่งเป็นคุณลักษณะของแต่ละบุคคล 2) ด้านแหล่งสารสนเทศ 3) ด้านสภาพแวดล้อม (อัญชสา สีนวนแก้ว และชลภัสส์ วงษ์ประเสริฐ, 2558)

องค์ความรู้ใหม่

การศึกษาการบุพปัจจัยของพฤติกรรมสารสนเทศ ค้นพบแนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมสารสนเทศของกำลังพล กองทัพภาคที่ 2 ต้องมีการกำหนด นโยบายและแผนงานที่ครอบคลุม ดังนี้ 1) พัฒนาความรู้ให้กำลังพลมีความสามารถ การปฏิบัติงาน เทคนิควิธี รวมถึงสร้างความเข้าใจในการใช้สารสนเทศให้ถูกต้อง รวมถึงความรู้ทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้อง 2) กำหนดหน้าที่และภาระงานให้กับกำลังพลที่มีความรู้ การมอบหมายภารกิจที่ชัดเจนให้กำลังพล ลดภาระงานที่ซ้ำซ้อน 3) สนับสนุนงบประมาณ จัดหาเครื่องมือที่จำเป็นในการใช้ในระบบสารสนเทศอย่างเพียงพอ 4) วางระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง เครือข่ายไวไฟ เพื่อความมีประสิทธิภาพในการทำงานด้านระบบสารสนเทศ 5) พัฒนาระบบงานสารสนเทศ โดย

การบูรณาการภาคเอกชนในการพัฒนาโปรแกรม เพื่อใช้กับงานสารสนเทศได้อย่างเป็นระบบ และครบวงจร 6) กำหนดช่องทางการสื่อสารระหว่างกำลังพลในหน่วยโดยนำเทคโนโลยีมาใช้ 7) แลกเปลี่ยนตำแหน่งการปฏิบัติงานของกำลังพล เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระบบสารสนเทศของหน่วย นอกจากนี้กำลังพลกองทัพอากาศที่ 2 สามารถนำไปกำหนดนโยบายในการบริหารจัดการระบบสารสนเทศ หน่วยงานงานที่มีบริบทใกล้เคียงสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาเรื่อง บุพปัจจัยของพฤติกรรมสารสนเทศของกำลังพลกองทัพอากาศที่ 2 ผู้วิจัยมีข้อสรุปจากการวิจัย ดังนี้ พฤติกรรมสารสนเทศของกำลังพลกองทัพอากาศที่ 2 อยู่ในระดับมากทุกด้าน และพบอีกว่าพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศ มีอิทธิพลโดยรวมต่อพฤติกรรมสารสนเทศของกำลังพลกองทัพอากาศที่ 2 และค้นพบแนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมสารสนเทศของกำลังพล กองทัพอากาศที่ 2 ประกอบด้วย 1) พัฒนาความรู้ทั้งด้านเทคนิควิธี และกฎหมาย 2) กำหนดหน้าที่และภาระงานให้กับกำลังพลที่ชัดเจน 3) สนับสนุนงบประมาณอย่างเพียงพอ 4) กองทัพร่วมบูรณาการกับภาคเอกชนพัฒนาโปรแกรม และ 6) แลกเปลี่ยนหมุนเวียนการปฏิบัติงานของกำลังพล เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย กองทัพบกโดยกองทัพอากาศที่ 2 ควรมีเป้าหมายในการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาพัฒนาและปรับปรุงระบบงานบริหารที่สำคัญทุกประเภทของส่วนงานของกองทัพอากาศที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ควรแก้ไขความไม่พร้อมในการใช้งานระบบสารสนเทศกองทัพบก ควรสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนา และสนับสนุนเครื่องมือ อุปกรณ์ ให้มีความพร้อมในการรองรับการใช้งานในปัจจุบันและในอนาคต ปฏิรูประบบสารสนเทศ ให้เป็นหน่วยงานที่เน้นการใช้เทคโนโลยี โดยเปลี่ยนการทำงานราชการให้ใช้เทคโนโลยีใหม่ เพื่อลดขั้นตอนและระเบียบที่เป็นอุปสรรคกับหน่วยงานและกองทัพ และควรต้องกำหนดเป็นข้อบังคับ ให้กำลังพลในสังกัดทุกคนต้องพัฒนาทักษะความเข้าใจและใช้สารสนเทศอย่างจริงจัง โดยอาจเชื่อมโยงกับการบริหารทรัพยากรบุคคลของกองทัพอากาศที่ 2 เช่น การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเลื่อนตำแหน่ง เป็นต้น ข้อเสนอแนะเชิงการบริหาร กำลังพลกองทัพอากาศที่ 2 ต้องปรับตัวให้เหมาะสมกับสังคมและสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป ต้องรู้จักการแสวงหาสารสนเทศเพื่อให้ได้สารสนเทศไปใช้ประโยชน์การเรียนรู้และความรู้ตลอดเวลา ต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาความรู้แก่กำลังพล ให้มีความสามารถด้านสารสนเทศ โดยจัดอบรมความรู้ ส่งเสริมให้กำลังพลเรียนรู้เทคนิควิธี ระบบสารสนเทศที่ใช้ในการปฏิบัติงาน รวมถึงสร้างความเข้าใจในการใช้สารสนเทศให้ถูกต้อง รวมถึงความรู้ทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการนำสารสนเทศไปใช้งาน ควรสร้างการมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้กำลังพลมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การปรับเปลี่ยนองค์กร การใช้สารสนเทศในการปฏิบัติงาน และการสร้างเครือข่ายการใช้งานสารสนเทศในการปฏิบัติงาน ควรสร้างแรงจูงใจให้กำลังพลในการพัฒนาทักษะความเข้าใจและ

ใช้สารสนเทศของตนเอง ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การให้รางวัลในลักษณะใบประกาศนียบัตรเป็นแบบอย่างของการพัฒนาทักษะความเข้าใจและใช้สารสนเทศ และผู้บริหารกองทัพอากาศที่ 2 ควรสร้างบรรยากาศการทำงานที่เน้นให้เกิดพฤติกรรมสารสนเทศ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.(2559).แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.
- แกมกาญจน์ สมประเสริฐศรี. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการค้นหาสารสนเทศของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. อินฟอร์เมชั่น, 25(1), 8-16.
- จันทิมา เขียวแก้ว. (2557). บทที่ 8 ความต้องการสารสนเทศและการใช้สารสนเทศ CA305 การจัดการสารสนเทศเพื่องานนิเทศศาสตร์. เรียกใช้เมื่อ 20 กันยายน 2560 จาก webstaff.kmutt.ac.th/~werapon.chi/CA301/CA305_1_2014/chapter08.pdf
- ธนู บุญญานวัตร. (2557). ความสำคัญของสารสนเทศ. เรียกใช้เมื่อ 11 กันยายน 2563 จาก <http://tanoo.wordpress.com>
- น้ำทิพย์ ภิภาวิน. (2546). ทักษะการใช้ห้องสมุดยุคใหม่. กรุงเทพมหานคร: เอสอาร์ พรินต์.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์. (2561). การรู้สารสนเทศ. เรียกใช้เมื่อ 24 พฤษภาคม 2561 จาก http://human.tru.ac.th/elearning/tec_ban/tinfo01/info06.html
- ราชกิจจานุเบกษา. (2558). พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการและกำหนดหน้าที่ของส่วนราชการกองทัพบก กองทัพไทย กระทรวง กลาโหม พ.ศ. 2558 (ฉบับที่ 2) เล่มที่ 132 ตอนที่ 86ก หน้า 100-103 (2558, กันยายน 8).
- วชิร ยิ่งยืนและคณะ. (2559). ตัวแบบพฤติกรรมสารสนเทศ: มุมมองสำหรับสภาพแวดล้อมยุคดิจิทัล. Journal of Information Science and Technology, 6 (1), 34-44.
- ศิริพร พูลสุวรรณ. (2561). รายงานการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการเสพสื่อในยุคดิจิทัลของกำลังพล สังกัดกองทัพอากาศที่ 2. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- สหไทย ไชยพันธุ์. (2556). การศึกษากับการใช้ทรัพยากรสารสนเทศประเภทสิ่งตีพิมพ์. Princess of Narathiwat University Journal, 5(2), 147-156.
- สำนักงานพัฒนาระบบราชการ. (2559). แผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ 2559 ของกองทัพอากาศที่ 2. นครราชสีมา: สำนักงานพัฒนาระบบราชการ กองทัพอากาศที่ 2.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2560). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560-2564. เรียกใช้เมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2561 จาก http://www.nesdb.go.th/ewt_dl_link.php?nid=642

- อัญชสา สีนวนแก้ว และชลภัสส์ วงษ์ประเสริฐ. (2558). ปัจจัยเอื้อต่อพฤติกรรมสารสนเทศที่ส่งผลต่อการสร้างมูลค่าด้านการผลิตและการตลาดของเกษตรกรไทย. วารสารสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยทักษิณ, 4 (1), 96-116.
- อารีย์ ชื่นวัฒนา. (2555). ผู้ใช้บริการสารสนเทศ ใน ประมวลสาระชุดวิชาผู้ใช้และการบริการสารสนเทศ หน่วยที่ 5. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- Bandura, A. (2001). Social cognitive theory of mass communication. *Media Psychology*, 3(3), 266-299.
- Chen, C. C. & Herson, P. (1982). Information seeking : Assessing and anticipating user needs. New York: Neal-Schuman.
- Das, K. C. & Achary, J. (2014). Information needs, Information seeking behaviour and use of electronic resources by research scholars and faculties in the university and research libraries of Odisha. *Journal of Library & Information Science*, 4 (4), 552-566.
- Leckie, G. J. et al. (1996). Modelling the information seeking of professionals: A general model derived from research on Engineers, Health care professionals, and Lawyers. *Library Quarterly*, 66(2), 161-193.
- Paisley, W. J. (1968). Information needs and users. *Annual review of information science and technology*, 3 (1), 1-30.
- Pao, M. L. (1989). Concepts of information retrieval. Englewood: Libraries Unlimited.
- Spink, A. & Cole, C. (2006). Human information behavior: Integrating diverse approaches and information use. *Journal of the American Society for Information Science and Technology*, 57 (1), 25-35.
- UNESCO. (1978). Indicators of environmental quality and quality of life. Paris: UNESCO.
- Wilson, T. D. (1981). On user studies and information needs. *Journal of Documentation*, 37 (1), 3-15.
- Wilson, T. D. (2000). Human information behavior. *Information Science*, 3(2), 49-55.